
Kvalitativ studie av metadonbehandlingen

BOKOVERSIKT

Dette er en kvalitativ undersøkelse fra Institutt for kriminologi, Universitetet i Oslo. Evy Frantzen har ved feltstudier undersøkt misbrukernes egne reaksjoner på metadonbehandling i tiden før, under og etter oppstart av forsøksprosjektet med metadonbehandling i Oslo fra 1993 og fremover. Hun har sin bakgrunn fra Uteseksjonen i Oslo og har også arbeidet ved Bredtvet kvinnefengsel.

Nettopp i dette perspektivet er boken viktig og på sitt beste. Når Frantzen beskriver miljøet og dets reaksjoner på ulike sider ved metadonprosjektet i dets oppstart (begrunnelsene, forsinkelsene, begrensningene og kriteriene), gjør hun det med erfaring, innsikt og innlevelse. Hun lever opp til sin egen ”poetikk”. Bare gjennom nærhet til stoffet kan det forstås. Frantzen skriver godt og levende også om andre sider av det marginaliserte livet til gatemisbrukerne i Oslo. Her har mange mye å lære. Hennes forskning er tidvis godt omsatt til lesbar, allmenndannende informasjon. Dette gjelder ikke minst det informative kapitlet om historien bak prosjektets oppstart.

Bokens beste deler er med andre ord de beskrivende. Dette er hovedsubstansen i feltarbeidet. Mer problematisk er de generelle og oppsummerende delene av boken. På omslaget står det at Frantzen skriver tett og engasjerende. Heller skriver hun tidvis provoserende.

Frantzen trekker tidvis en del generelle slutninger fra sine kvalitative data og begår således en feil mange forskere med denne metoden dessverre gjør. Hun kjenner ikke, og bør derfor ikke overvurdere allmenngyldigheten i sine observasjoner. Hun har ingen kontrollgruppe, noe som hindrer henne i å se at mange av de fenomenene hun beskriver også er typiske for mange andre mennesker med problemer. Et eksempel: Vil ikke følelsen av å være ensom og venneløs, at vennskapet ikke holder når det virkelig gjelder også være sant for mange andre?

Forfatteren blir innimellom sterkt farget i språket: ”Begreper som vennetjenester, lån, forskudd og avbetaling eksisterer i liten grad i denne dødens forgård” (s. 56). Slike kraftige utsagn er boken full av, noe som sikkert er ment å skulle styrke forfatterens utsagn. Videre er det en del unøyaktigheter i den farmakologiske delen av boken. Metadon blokkerer ikke for opiater, det stabiliserer ikke kroppens endorfinspeil og en stor grad av redistribusjon er

ikke årsak til mulig dårlig virkning ved behandlingsoppstart. Dette kapitlet (kap. 2) mangler dessuten referanser, noe som er ekstra synd når det her ligger mye faktainformasjon som man kunne ha bruk for å lese fra kildene.

Disse større og mindre innvendinger, feil og mangler svekker bokens kvalitet og minsker styrken i forfatterens budskap. Dette blir ekstra klart i innledningen der Frantzen hevder, men dessverre med altfor liten diskusjon og problematisering, at metadon redder liv og at det er bra at narkomane får rollen som syk fremfor rollen som synder.

Man kan være enig med Frantzen i hennes konklusjon og i viktigheten av å få frem denne historien. Mange deler av boken er god, men hun hadde tjent sin sak enda bedre ved mer diskusjon og mindre polemisering på den ene siden og et høyere presisjonsnivå på den annen.

JørgenBramness

Statens rettstoksikologiske institutt

Publisert: 30. mai 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.